

Marek Derwich

"Czerwińsk", Janusz Nowiński, Warszawa 2012 : [recenzja]

Hereditas Monasteriorum 2, 395-396

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(Chapter 3). In the third part he discusses the dissolution of the individual monasteries located in the Diocese of Sandomierz, first, male ones – Benedictine abbeys in Sieciechów (Chapter 1) and in Łysa Góra (Chapter 2), the Camaldolese monastery in Rytwiany (Chapter 3), Cistercian abbeys in Koprzywnica (Chapter 4), Sulejów (Chapter 5) and Wąchock (Chapter 6), and then the fate of the schools from the dissolved monasteries (Chapter 7) as well as female, Benedictine abbeys in Radom (which was dissolved) and in Sandomierz (which survived).

Marek DERWICH
Institute of History
University of Wrocław

Antonio CALISI, *Monachesimo ed iconoclastia. La partecipazione dei monaci al Concilio di Nicea II (787)*, Bari: Nicholaus, 2011, ss. 97

Jednym z ciekawszych faktów dotyczących II Soboru Nicejskiego (787 r.) jest udział w nim mnichów. Nie brali oni wprawdzie czynnego udziału w obradach soborowych, ale byli na nich obecni. Uzasadnieniem ich obecności było to, że w czasie kryzysu ikonoklastycznego okazali się oni nieprzejednanymi obrońcami świętych obrazów. Ich obrona wyraziła się zarówno w opracowywaniu odpowiedniej teologii, stanowiącej wsparcie dla kościelnej czci obrazów, jak i w oddawaniu za nie niejednokrotnie życia. Te aspekty ikonoklazmu i II Soboru Nicejskiego były już przedmiotem analiz. Opracowanie A. Calisiego ujmuje je w sposób całościowy, z tego powodu zasługuje na zauważenie i docenienie. Uczony z Bari przedstawia najpierw udział mnichów w II Soborze Nicejskim, akcentując jego wymiar teologiczny i instytucjonalny. Następnie omawia ich wkład w pierwszą fazę recepcji uchwał nicejskich. Szczególnie wiele miejsca poświęca Teodorowi Studycie, który wypracował najdojrzałą interpretację teologiczną II Soboru Nicejskiego, do dzisiaj stanowiącą kluczowy wykład doktrynalny na jego temat i źródło dalszych interpretacji.

ks. Janusz KRÓLIKOWSKI
Wydział Teologiczny
Sekcja w Tarnowie
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Czerwińsk [Czerwińsk], text by Janusz NOWIŃSKI S.D.B., photographs COLLECTIVE WORK,
Warszawa: Towarzystwo Salezjańskie. Inspektorat pw. św. Stanisława Kostki,
2012, pp. 96

Founded in the 1150's, the monastery of Canons Regulars of St. Augustine in Czerwińsk was dissolved in 1819. Until 1902, it was occupied by Norbertine sisters, transferred from Płock. In 1907, the west wing –being the most damaged one– was pulled down. The proceeds from the sale of the brick were used to save the remaining buildings. The renovation works begun at the time were later carried on by Silesians, to whom the entire monastery complex was handed over in 1923. An exquisite album containing a fine and highly useful selection of photographs of excellent quality documents the past and the present of this site. The author presents,

subsequently: 1. historical images of the abbey (from 1851-1935); 2. an outstanding Romanesque church and 3. a portal from the middle of the 12th century; 4. frescos from the early 13th century; 5. a baroquised interior of the church; 6. a painting of Mother Mary of Czerwińsk (from 1612) with votive offerings from members of the congregation; 7. the most important movable artifacts related to Czerwińsk, out of which the oldest ones have either been lost or currently form part of various collections (several of them, from the 17th and the 18th century, are still kept in Czerwińsk); 8. the monastery in its present form, which it took in the first half of the 17th century.

Marek DERWICH
Institute of History
University of Wrocław

Marek DERWICH, Marek L. WÓJCIK (eds), *Pruskie kasaty klasztorne na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Polsce i Europie. Międzynarodowa konferencja naukowa, Wrocław, 18–21 listopada 2010. Księga streszczeń = The Prussian dissolution of monasteries in Silesia against a background of secularization processes in Poland and Europe. International scientific conference, Wrocław, 18–21 November 2010. Book of summaries.* Wrocław: Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, 2010, pp. 242

The publication was published as a part of international scientific conference *The Prussian dissolution of monasteries in Silesia against a background of secularization processes in Poland and Europe [...]* *Book of summaries*, which took place on 18-21 November 2010 in Wrocław. The book opens with an introduction by M. Derwich and M. L. Wójcik, characterizing the general assumptions of the organized conference. The essential part of the conference are summaries of speeches presented by lecturers during the session in Polish and English. The book of abstracts is supplemented by: list of papers, list of participants, conference program and practical information for speakers.

Bartłomiej STAWIARSKI
Namysłów

Fr. Kazimierz DOLA, *Dominikanie w Nysie 1749–1810. Przyczynek do historii zakonu i miasta [Dominicans in Nysa 1749-1810. A Contribution to the History of the Order and the City]* (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*, 52), Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2009, pp. 134, 41 ill. in the text, 20 ill. on the inset

It is a great, unique, full monograph about the monastery which came into existence and was dissolved under Prussian rule in Silesia. In the first chapter the author discusses the circumstances of establishing the Dominican religious house in Nysa, taking over a land from Francis-